

JOSEP M. ROIG ROSICH

Josep M. Roig Rosich (Alcover, Alt Camp, 1947) és professor emèrit d'història contemporània a la Universitat Rovira i Virgili, ha estat director del Centre d'Història Contemporània de Catalunya (2008-2011) i, actualment, és director de la *Revista de Catalunya*. Ha centrat la seva investigació en la història del segle XX català i té publicats diversos llibres com ara *L'Estatut de Catalunya a les Corts constituents (1932)* (1978), *La dictadura de Primo de Rivera a Catalunya. Un assaig de repressió cultural* (1992), *Història de l'Orfeó Català. Moments cabdals del seu passat* (1993), *Josep Irla, president de la Generalitat a l'exili* (coautor amb Felip Calvet, 1981), *La guerra que han provocat* (estudi i selecció d'articles de Rovira i Virgili publicats durant la Guerra Civil, 1998) i *Francesc Macià. De militar espanyol a independentista català* (2006), entre altres. També ha estat editor i curador de l'obra de Joan Alavedra *Francesc Macià, el camí cap a la presidència de la Generalitat (1859-1926)*, comissari de l'exposició «Fotografies de la memòria. El segle XX en imatges» i redactor del catàleg. Ha participat igualment en diverses obres col·lectives com *Història. Política, societat i cultura dels Països Catalans*; *Història de la cultura catalana*; *Història de la Generalitat de Catalunya i dels seus Presidents*; *Història de la Catalunya contemporània*; *Grans moments de la Història de Catalunya*, i *Quatre líders tarragonins de la república i de l'exili*. Així mateix ha col·laborat en les publicacions periòdiques *L'Avenç*, *Serra d'Or*, *Revista de Catalunya*, entre altres. Ha rebut el VII Premi Fundació Congrés de Cultura Catalana de Biografies i Estudis Històrics per l'obra *La Dictadura de Primo de Rivera a Catalunya. Un assaig de repressió cultural*, l'any 1990, i el Premi Antoni Rovira i Virgili, que concedeix la Diputació de Tarragona, pel treball «Rovira i Virgili, republicà i lluitador», publicat a la *Revista del Centre de Lectura de Reus*, el 1999.

La irradiació de la Mancomunitat fora de la província de Barcelona

Des dels inicis, i gairebé com a tret fundacional, la Mancomunitat va procurar modernitzar tot Catalunya, però no ho va fer d'una manera centralitzada, sinó propera al territori i al ciutadà, als diferents àmbits geogràfics i sectors socials. El món provincial i municipal va estar sempre molt present.

Per a vertebrar Catalunya i equilibrar-la calia actuar sobretot fora de Barcelona, una gran capital que, per les dimensions i la industrialització que tenia, vivia una mica d'esquena al món rural. La Mancomunitat ho va procurar compensar no solament amb la teoria o el plantejament sinó també amb l'obra projectada.

Per a constatar-ho es farà una anàlisi de tres àmbits. En primer lloc, l'àmbit polític o de representació de províncies en els òrgans de govern; en segon lloc, l'àmbit ideològic o teòric en relació amb la planificació pensada per al món rural de les petites i mitjanes poblacions, amb possibles connexions amb l'entramat social i cultural d'aquestes, i, en tercer lloc, l'àmbit de l'obra cultural i infraestructural feta fora de Barcelona.

La Mancomunitat es va ubicar a Barcelona, però no fou centralista; fou, en certa mesura, dirigista però amatent a les necessitats de les classes populars i mitjanes, i va pensar i actuar en clau de país però afavorint les poblacions interiors. Finalment, i atesa la curta durada de la Mancomunitat, caldrà analitzar tot això més com a projecte que no pas com a obra consolidada i acabada.

